

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

8–12. maj 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Maj 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1

Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 12. 5. 2023.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.124,08	-0,29%	4,94%
Dow Jones Industrial	SAD	33.300,62	-1,11%	4,95%
NASDAQ	SAD	12.284,74	0,40%	8,04%
Dax 30	Nemačka	15.913,82	-0,30%	15,82%
CAC 40	Francuska	7.414,85	-0,24%	19,47%
FTSE 100	Velika Britanija	7.754,62	-0,31%	7,21%
NIKKEI 225*	Japan	29.388,30	0,79%	14,13%
Shanghai Composite	Kina	3.272,36	-1,86%	7,12%

Izvor: Bloomberg.

* Vrednost na dan 2. 5. 2023.

1.3

Kretanja na deviznom tržištu

EUR			USD			
Kurs	Promena		Kurs	Promena		
	1w	YoY		1w	YoY	
EUR/USD	1,0852	-1,63%	4,77%	USD/EUR	0,9215	1,67% -4,55%
EUR/GBP	0,8715	-0,10%	2,57%	USD/GBP	0,8031	1,57% -2,08%
EUR/CHF	0,9746	-0,82%	-6,25%	USD/CHF	0,8981	0,83% -10,52%
EUR/JPY	147,25	-0,88%	10,71%	USD/JPY	135,66	0,74% 5,65%
EUR/CAD	1,4711	-0,53%	8,91%	USD/CAD	1,3557	1,13% 3,96%

Izvor: Bloomberg.

1.2

Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa	Promena u b.p.	
			1w	YoY
Nemačka	2y	2,58%	2,1	253,7
	10y	2,27%	-1,5	143,4
Francuska	2y	2,77%	3,0	272,2
	10y	2,85%	-2,0	149,7
Španija	2y	2,92%	2,2	251,8
	10y	3,35%	-1,9	147,7
Italija	2y	3,31%	5,2	265,7
	10y	4,18%	-1,0	146,8
UK	2y	3,80%	0,9	262,6
	10y	3,78%	-0,3	211,7
SAD	2y	3,99%	7,4	143,1
	10y	3,47%	3,1	62,3
Kanada	2y	3,73%	2,1	109,2
	10y	2,88%	-3,1	-3,1
Japan	2y	-0,06%	-1,4	0,2
	10y	0,38%	-3,0	14,2

Izvor: Bloomberg.

1.4

Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY									
O/N	3,15%	25,0	372,5	5,05%	-1,0	426,0	4,43%	25,0	348,8	1,42%	0,6	212,5
1M	3,16%	6,3	370,6	5,06%	0,7	427,5	4,43%	5,7	348,8	1,41%	0,1	211,9
3M	3,35%	6,8	375,4	5,07%	2,8	381,5	4,56%	4,7	343,7	1,21%	3,7	191,8
6M	3,64%	6,3	384,9	4,99%	4,0	329,8	4,73%	5,2	334,6	0,99%	3,7	169,7
12M	3,80%	2,9	356,9	4,60%	4,8	232,0	4,80%	5,5	306,1	0,43%	4,1	114,2

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5

Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T2 (u %)
Evropska centralna banka	3,25*	0,25	4. 5. 2023.	15. 6. 2023.	3,50
Federalne rezerve SAD	5,00–5,25	0,25	3. 5. 2023.	14. 6. 2023.	5,00–5,25
Banka Engleske	4,50	0,25	11. 5. 2023.	22. 6. 2023.	4,75
Banka Kanade	4,50	0,25	25. 1. 2023.	7. 6. 2023.	4,50
Narodna banka Švajcarske	1,50	0,50	23. 3. 2023.	22. 6. 2023.	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 3,75%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 1,63% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0849 do 1,1054 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0852 do 1,1027 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Evro je oslabio u ponedeljak nakon objave ekonomskih pokazatelja koji su bili lošiji od očekivanja. **Industrijska proizvodnja u Nemačkoj** za mart smanjena je više od očekivanja (-3,4% u odnosu na očekivanih -1,5%). Pored toga, indeks poverenja investitora **Sentix** za maj za zonu evra smanjen je na -13,1 (nakon -8,7 prethodnog meseca), dok je očekivana vrednost bila -7,5. Kurs EUR/USD je na kraju dana u ponedeljak završio na nivou od 1,1027 američkih dolara za evro, što je ujedno i najviša vrednost za izveštajni period.

Dolar je jačao u utorak, u susret objavi novih podataka o inflaciji u SAD koji bi investitorima pružili jasniju sliku o ekonomskim izgledima i kretanju kamatnih stopa u SAD u narednom periodu. Jačanju dolara doprinela je i averzija prema riziku na tržištu, jer podaci pokazuju da se kineska ekonomija nakon ukidanja mera u vezi s virusom korona oporavljala sporije od očekivanja. Pored toga, i dalje postoji neizvesnost oko postizanja dogovora u američkom Kongresu o povećanju gornje granice zaduživanja, što bi moglo ugroziti finansiranje i funkcionisanje državnih institucija.

U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 1,63%

Dolar je u sredu blago oslabio prema evru nakon objave podataka o **stopi rasta potrošačkih cena (CPI)** u SAD za april. Na godišnjem nivou zabeležena je vrednost od 4,9% (ispod očekivanih 5,0%), dok je u odnosu na mart stopa inflacije bila 0,4%, u skladu sa očekivanjima. Godišnja stopa bazne inflacije iznosila je 5,5% (nakon 5,6% prethodnog meseca).

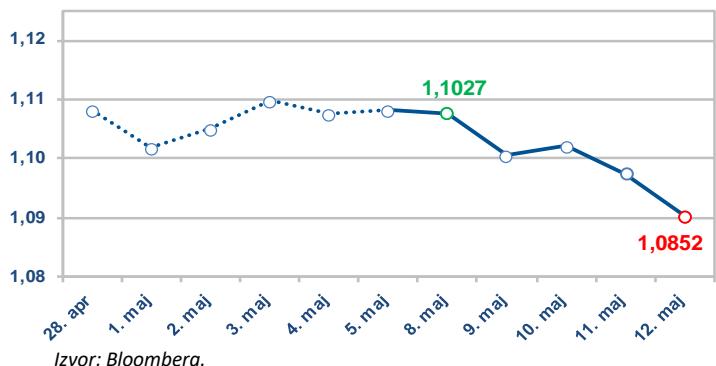
Medutim, dolar je već narednog dana ponovo nastavio da jača prema evru i drugim valutama. Ponovo je do izražaja došla uloga dolara kao valute sigurnog utočišta, jer su investitori tražili sigurnost nakon što je niz ekonomskih podataka delimično promenio očekivanja za globalnu monetarnu politiku u narednom periodu. Dalje povećanje kamatnih stopa u Evropi (pre svega ECB-a i Banke Engleske) moglo bi biti skromnijeg obima nego što se ranije mislilo, dok se s druge strane očekuje da kamatne stope u Americi ostanu duže na visokom nivou.

Tokom dana izšao je podatak o proizvođačkim cenama u SAD, koje su na mesečnom nivou porasle za 0,2%, u skladu sa očekivanjima, dok je za poslednju godinu dana zabeležen rast od 2,3% (očekivano 2,5%, 2,7% u martu), što je najniži tempo rasta u prethodne dve godine, a prouzrokovani je padom cena energetika.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenih u SAD tokom nedelje koja se završila 6. maja iznosio je 264 hiljade (očekivano 245 hiljada, prethodno 242 hiljade), što je najviša vrednost od oktobra 2021.

1.6

Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

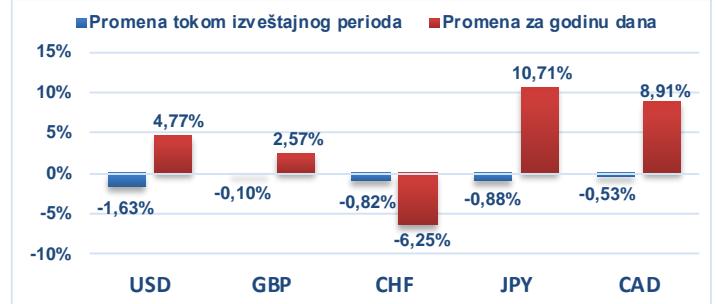
1.7

Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8

Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

U petak je **dolar nastavio da jača u odnosu na evro** nakon izlaska podatka o indeksu poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena koji je ukazao da su dugoročna inflatorna očekivanja na visokom nivou. Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena je smanjen na 57,7 sa 63,5 i dostigao je najnižu vrednost od novembra 2022. godine, dok je komponenta očekivanja inflacije u narednih pet do deset godina dostigla svoj 12-godišnji maksimum od 3,2% što bi moglo uticati da FED nastavi sa zaoštrevanjem monetarne politike.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0852 američkih dolara za evro, što je ujedno i najniža vrednost u izveštajnom periodu.

Državne obveznice SAD

Tokom prethodne nedelje prinosi državnih obveznica SAD umereno su povećani duž cele krive prinosa. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 7 b.p. (na 3,99%), dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 3 b.p., na 3,47%. Kriva prinosa i dalje je inverzna u znatnoj meri – 52 b.p. na ovom segmentu.

Na kretanje prinosa tokom nedelje najviše je uticala objava podataka koji ukazuju da je inflacija i dalje vrlo visoka, dok su inflatorna očekivanja kod potrošača povećana, uprkos smanjenju sentimeta oko budućih izgleda za stanje ekonomije i ličnih finansija. Takođe, na prinose je uticala i neizvesnost oko povećanja granice visine javnog duga u SAD.

Stopa rasta potrošačkih cena (CPI – Consumer Price Index) u SAD u aprilu bila je 4,9% u odnosu na isti mesec prethodne godine, što je ispod očekivanja i visine na kraju marta (5,0%). Mesečna stopa inflacije bila je 0,4%, u skladu sa očekivanjima, nakon 0,1% u martu. Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, iznosila je 5,5%, nakon 5,6% u martu, dok je mesečna stopa bila 0,4%, u skladu sa očekivanjima i podatkom iz prethodnog meseca. Najznačajniji mesečni rast cena zabeležen je kod cena polovnih automobila (4,4%, nakon pada u prethodnih deset meseci), cena benzina i usluga transporta. Troškovi stana i stanarina, koji imaju najveće učešće u ukupnoj inflaciji (preko jedne trećine), povećani su za 0,4%, nešto manje nego prethodnog meseca, a nešto sporiji rast zabeležen je i kod drugih bazičnih usluga. Najviše su smanjene cene avio-prevoza (-2,6% nakon rasta od 4,0% u martu). Podaci o kretanju inflacije uglavnom su bili u skladu sa očekivanjima. Inflacija je i dalje na visokom nivou i ne smanjuje se dovoljno brzo, što ukazuje na to da FED verovatno neće smanjivati referentnu stopu do kraja godine.

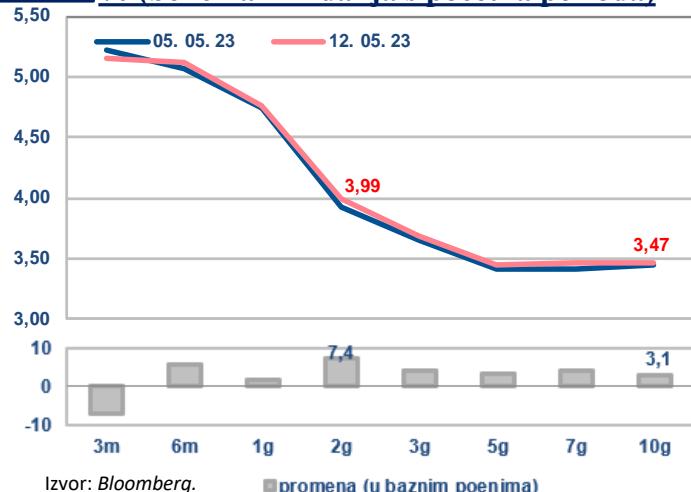
Inflacija u SAD usporava, ali i dalje previsoka

Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni za maj, smanjen je na 57,7 sa 63,5 u aprilu, ispod očekivanja (63,0) i dostigao je najnižu vrednost od novembra 2022. godine. Komponenta koja se odnosi na procenu trenutne situacije, kao i komponenta očekivanja, znatno su smanjene. Očekivanja inflacije u narednoj godini dana smanjena su na 4,5%, nakon 4,6% u aprilu, dok su očekivanja inflacije u dužem roku – narednih pet do deset godina povećana na 3,2% sa 3,0% u aprilu. Dugoročna inflatorna očekivanja u SAD neočekivano su se povećala početkom maja na 12-godišnji maksimum. To ukazuje na to da povećanje referentne kamatne stope od 500 b.p. od marta 2022. godine i smanjenje godišnje stope inflacije u prethodnih nekoliko meseci za sada nije mnogo uticalo na percepciju potrošača oko izgleda za njeno dalje kretanje, što će predstavljati dodatan pritisak na FED da nastavi sa zaoštrevanjem monetarne politike. Smanjenje očekivanja kod potrošača u pogledu izgleda za rast ekonomskih aktivnosti i zaposlenosti u SAD ukazuje na to da je visoka inflacija znatno smanjila raspoloživi dohodak, što bi trebalo da dovede do pada potrošnje u narednim mesecima.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 6. maja povećan je na 264 hiljade, što je najviši nivo od oktobra 2021. godine i ukazuje na postepeno hlađenje tržišta rada. Otpuštanja radnika, koja su prvo počela u tehnološkom i bankarskom sektoru, polako se šire i na druge delove privrede u SAD.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, G/G	April	5,0%	4,9%	5,0%
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	6. maj	245	264	242
Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, preliminarno	Maj	63,0	57,7	63,5

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica nisu znatno promenjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za 2,1 b.p., na 2,58%, a prinos desetogodišnje obveznice smanjen je za 1,5 b.p., na 2,27%.

Prinosi su se stabilizovali na nižem nivou nakon znatnijeg pada u prethodnom periodu usled neizvesnosti oko stabilnosti bankarskog sektora i pregovora oko povećanja gornje granice duga u SAD.

Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u martu je smanjena za 3,4%, više od očekivanja (-1,5%), nakon rasta od 2,1% u prethodnom mesecu (revidirano sa 2,0%). U odnosu na isti mesec prošle godine proizvodnja je veća za 1,8% (u skladu sa očekivanjima, prethodno revidirano sa 0,6% na 0,7%). Veliki pad proizvodnje u martu neutralisao je znatan deo rasta u protekla dva meseca, dok se zbog usporavanja tražnje, u narednim mesecima očekuje dalji pad proizvodnje. Umesto ekonomskog oporavka, koji su mnogi očekivali početkom meseca, u drugoj polovini godine verovatnija je blaga recesija.

Indeks poverenja investitora Sentix za zonu evra u maju ima vrednost -13,1 ispod očekivanja (-7,5) i vrednosti u prethodnom mesecu (-8,7). Komponenta trenutne situacije smanjena je na -7,0 sa -4,3 u aprilu, dok je komponenta očekivanja za narednih šest meseci smanjena na -19 sa -13 u aprilu.

Inflaciona očekivanja potrošača u zoni evra znatno povećana u martu – sa 4,6% na 5,0% za narednih 12 meseci

Prema finalnim podacima, **inflacija u Nemačkoj** iznosi je 0,6% u aprilu, odnosno 7,6% u odnosu na isti mesec prethodne godine. Nakon znatnog usporavanja u martu, rast cena energenata ponovo je ubrzan (6,8%), ali je i dalje ostao ispod ukupne stope inflacije. Cene hrane blago su usporile (17,2% u odnosu na 22,3% u martu). Stopa bazne inflacije zadržana je na 5,8%, dok je inflacija u oblasti usluga iznosiла 4,7%.

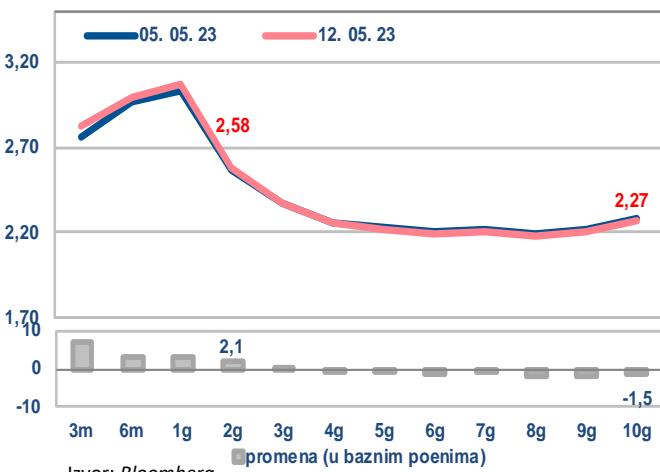
Inflaciona očekivanja potrošača u zoni evra (jedan od pokazatelja koji ECB pažljivo prati) znatno su povećana u martu, navodi se u mesečnom izveštaju koji je objavila ECB. Očekivanja za narednih 12 meseci povećana su sa 4,6% u februaru na 5%, dok su očekivanja za naredne tri godine povećana sa 2,4% na 2,9%, znatno iznad cilja ECB-a.

Predsednik ECB-a Kristin Lagard rekla je da naporci za suzbijanje visoke inflacije nisu gotovi, najavljujući nova povećanja kamatnih stopa. ECB jeste na putu smanjenja inflacije, ali borba nije završena i biće gotova tek kada budu imali dovoljno poverenja da će dostići cilj od 2% u srednjem roku.

Član ECB-a i guverner Bundesbanke Nagel nije isključio mogućnost povećanja nivoa kamatnih stopa i nakon leta, odnosno ne isključuje potrebu za povećanjem stopa i u septembru, usled veoma visoke i uporne inflacije. Nagel je rekao i da se troškovi zaduživanja približavaju nivoima koji su restiktivni za ekonomiju zone evra, kao i da kada dođe vreme za zaustavljanje povećanja, veruje da će na povišenom nivou stope morati da ostanu neko vreme.

1.12

Kriva prinosu državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.13

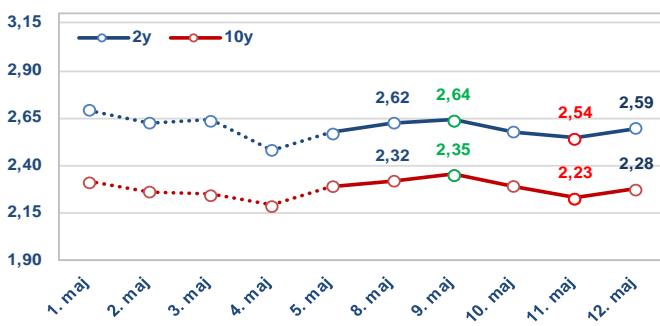
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Industrijska proizvodnja, Nemačka, M/M	Mar	-1,5%	-3,4%	2,1%
Sentix indeks poverenja investitora	Maj	-7,5	-13,1	-8,7
Stopa rasta potrošačkih cena, Nemačka, G/G, finalno	Apr	7,6%	7,6%	7,6%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabralih zemalja u razvoju

2.1

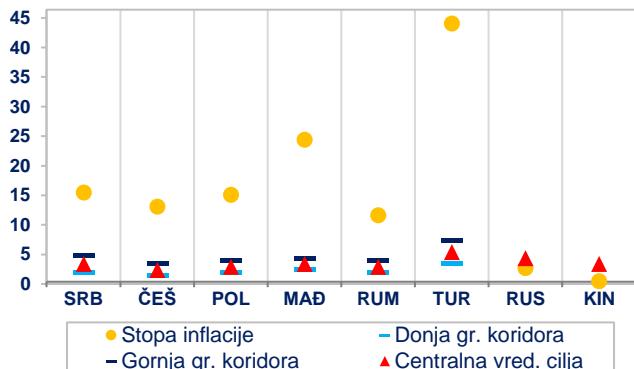
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T2, %)*
Srbija (NBS)	6,00	0,25	6. 4. 2023.	8. 6. 2023.	-
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	21. 6. 2023.	7,00
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7. 9. 2022.	6. 6. 2023.	6,75
Madarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	23. 5. 2023.	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	5. 7. 2023.	7,00
Turska (CBRT)	8,50	-0,50	23. 2. 2023.	25. 5. 2023.	8,50
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16. 9. 2022.	9. 6. 2023.	7,50
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T2 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Rumunije zadržala je referentnu stopu na nepromjenjenom nivou od 7,0%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je treći uzastopni sastanak na kome je referentna stopa ostala nepromjenjena.

Centralna banka Poljske zadržala je referentnu stopu na nepromjenjenom nivou od 6,75%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je osmi uzastopni sastanak na kom je referentna stopa zadržana na nepromjenjenom nivou.

Stopa inflacije u Rumuniji iznosi 11,2% YoY, što je blago ispod očekivanja tržišnih učesnika (11,5% YoY), kao i znatnije ispod nivoa iz marta (14,5% YoY). Na mesečnom nivou cene su porasle za 0,8% MoM. Cene prehrambenih proizvoda zabeležile su rast od 19,8% YoY (1,1% MoM), cene neprehrambenih proizvoda rast od 5,8% YoY (0,5% MoM), dok su cene usluga porasle za 10,6% YoY (0,8% MoM).

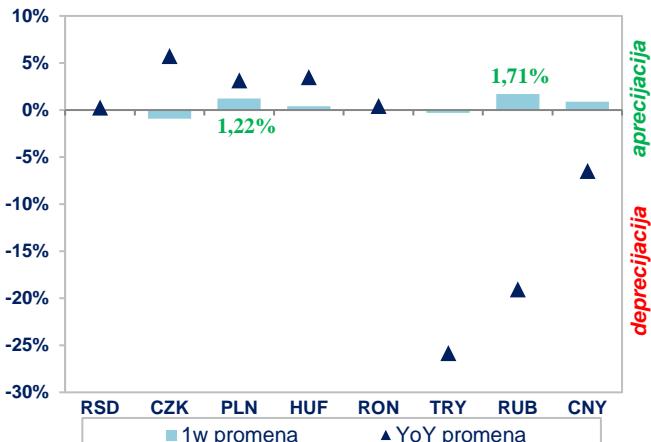
Stopa inflacije u Madarskoj iznosi 24,0% YoY (0,7% MoM), što je ispod podatka iz marta od 25,2% YoY, kao i blago ispod očekivanja tržišnih učesnika od 24,1% YoY. Ovo je treći uzastopni mesec u kome je stopa inflacije u Mađarskoj zabeležila pad. Najveći rast na međugodišnjem nivou su zabeležile cene struje i gasa (41,8% YoY; -0,8% MoM) i cene prehrambenih proizvoda (37,9% YoY; 0,0% MoM). Bazna inflacija zabeležila je rast od 24,8% YoY, što je ispod nivoa iz marta od 25,7% YoY.

Stopa inflacije u Češkoj iznosi 12,7% YoY, što je ispod očekivanja tržišnih učesnika (13,3% YoY), kao i znatnije ispod nivoa iz marta od 15,0% YoY. Na mesečnom nivou cene su zabeležile pad od 0,2% MoM (očekivano 0,4% MoM). April je treći uzastopni mesec u kome stopa inflacije u Češkoj beleži smanjenje. Trenutno se nalazi na svom najnižem nivou od marta prošle godine, kada je takođe iznosila 12,7% YoY. Značajan uticaj na stopu inflacije u aprilu imale su cene prehrambenih proizvoda i bezalkoholnih pića (17,3% YoY, smanjeno sa nivoa od 23,5% YoY u martu), koje su prvi put od oktobra 2021. godine zabeležile pad na mesečnom nivou (-1,6% MoM). Bazna inflacija u Češkoj u aprilu iznosila je 10,0% YoY, što je ispod nivoa iz marta od 11,5% YoY i ispod očekivanja centralne banke od 10,2% YoY.

Stopa inflacije u Rusiji iznosi 2,3% YoY (0,4% MoM), što je ispod podatka iz marta od 3,5% YoY (0,4% MoM). Bazna inflacija u Rusiji iznosila je 2,0% YoY.

2.3

Promena lokalnih valuta izabralih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emittent (dospēce)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,460	-14,0	-33,0
Češka (2032)	4,378	-13,2	-60,1
Poljska (2032)	5,721	-8,4	-95,6
Madarska (2032)	7,721	-3,6	33,6
Rumunija (2032)	7,070	-15,3	-101,3
Turska (2031)	14,100	139,0	-1008,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,703	-2,8	-10,5

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. 2022. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je smanjena za 0,17% i kretala se u rasponu od 2.013,69 do 2.031,05 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

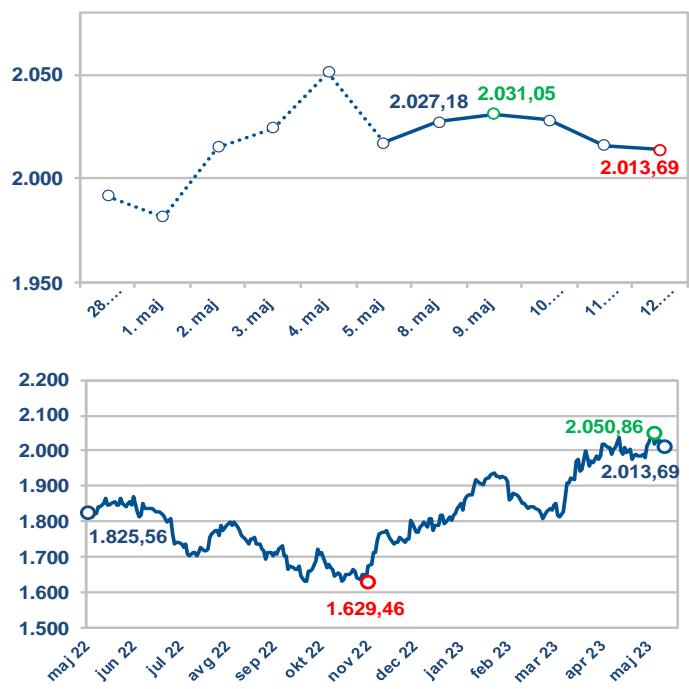
Na pad cene zlata uticali su: vesti o padu aktivnosti prerade bakra u svetu na najniži nivo u prethodne dve godine (carinski podaci o padu tražnje i uvoza bakra u Kini za 12,5% u odnosu na 2022., kao i zaustavljen rad topionica u Turskoj i Kazahstanu radi redovnog održavanja); podaci o padu tražnje za zlatom u Indiji; uveravanje predsednika SAD da pretinja neizmirenja obaveza SAD mora biti isključena, da je on apsolutno siguran da će to biti izbegnuto ako bude potrebno i pozivanjem na amandman 14, koji garantuje validnost javnog duga; očekivanja da će FED u junu povećati nivo kamatne stope, rast vrednosti dolara, kao i stopa prinosa na državne obveznice SAD.

Cena zlata smanjena za 0,17% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 2.013,69 dolara po unci

Na ograničenje daljeg pada cene zlata uticali su: povećana geopolitička neizvesnost; zabrinutosti oko globalnog privrednog rasta; izveštaj Svetskog saveta za zlato da su centralne banke povećale kupovinu zlata u prvom tromesečju 2023. godine; produbljivanje bankarske krize u SAD s vestima o problemima s likvidnošću banka Pacwest i First Horizon, kao i odlaganje postizanja dogovora o povećanju gornje granice zaduživanja u SAD.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Nafte

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je pad cene nafte tipa brent od 1,65%, koja se kretala u rasponu od 74,38 do 77,33 američka dolara po barelu (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Na pad cene nafte uticali su: zabrinjavajući izgledi za globalnu tražnju usled visokih kamatnih stopa i rizika od recesije; vesti o smanjenom ulaganju hedžing fondova u fjučerse i opcije na naftu; carinski podaci Kine o padu uvoza sirove nafte u aprilu na najniži nivo u 2023., uz visok nivo zaliha i slab oporavak domaće privrede; negativni pritisak zbog nepostizanja kompromisa oko gornje granice zaduženosti SAD; problemi s likvidnošću regionalnih banka u SAD; izveštaj Američke agencije za energetiku (EIA) o rastu zaliha nafte, kao i rast izvoza nafte američke kompanije Chevron iz Venecuele u skladu s licencom dobijenom iz Vašingtona i pored postojećih sankcija.

Cena nafte smanjena za 1,65% i na kraju posmatranog perioda iznosila 74,38 dolara po barelu

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Na ograničenje pada cene nafte uticali su: očekivani pad proizvodnje nafte grupe OPEC najavljen za maj; rast tražnje mlaznog goriva za letove putničkih aviona zakazane za maj; zabrinutost za snabdevanje naftom iz Kanade zbog šumskih požara u provinciji Alberta; najniži nivo strateških rezervi nafte u SAD od ranih 80-ih i odluka administracije SAD o potrebi njihove dopune; povećana tražnja benzina u SAD pred početak letnje sezone vožnje, kao i smanjenje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije Baker Hughes.